

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 30.9.2025
COM(2025) 630 final

2013/0072 (COD)

**SPOROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU**

v skladu s členom 294(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije

v zvezi s

stališčem Sveta glede sprejetja uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 261/2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter Uredbe (ES) št. 2027/97 o odgovornosti letalskih prevoznikov v zvezi z letalskim prevozom potnikov in njihove prtljage

(Besedilo velja za EGP)

**SPOROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU**

v skladu s členom 294(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije

v zvezi s

stališčem Sveta glede sprejetja uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 261/2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter Uredbe (ES) št. 2027/97 o odgovornosti letalskih prevoznikov v zvezi z letalskim prevozom potnikov in njihove prtljage

(Besedilo velja za EGP)

1. OZADJE

Datum predložitve predloga Evropskemu parlamentu in Svetu (dokument COM(2013) 130 final – 2013/0072 COD):	13. marec 2013.
Datum mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora:	11. julij 2013.
Datum stališča Evropskega parlamenta v prvi obravnavi:	5. februar 2014.
Datum predložitve spremenjenega predloga:	N.r.
Datum sprejetja stališča Sveta:	29. september 2025.

2. CILJ PREDLOGA KOMISIJE

Namen predloga je izboljšati izvrševanje pravic potnikov. Prvič, predlog pojasnjuje ključna načela in ustrezne pravice potnikov, ki so v preteklosti povzročili številne spore med letalskimi prevozniki in potniki. Drugič, izboljšuje in usklajuje boljše politike izvrševanja, ki se izvajajo na nacionalni ravni. Namen predloga je tudi boljše upoštevati finančne zmogljivosti letalskih prevoznikov in zagotoviti boljše uveljavljanje pravic potnikov v zvezi z neustreznim ravnanjem s prtljago.

3. PRIPOMBE K STALIŠČU SVETA

Stališče Sveta, kot je bilo sprejeto na prvi obravnavi 29. septembra 2025, odraža politični dogovor, ki ga je Svet dosegel 5. junija 2025.

Glavne točke tega dogovora so:

Uredba (ES) št. 261/2004 (pravice letalskih potnikov)

Pragova za odškodnino – Svet je zmanjšal število pragov za razdalje s treh na dva: enega za potovanja do 3 500 km in enega za potovanja, daljša od 3 500 km. V primeru zamud je določil pragova za odškodnino na 4 ure (za potovanja do

3 500 km) in 6 ur (za potovanja, daljša od 3 500 km). Zneski odškodnin so bili prilagojeni na 300 EUR oziroma 500 EUR, ki jih bo Komisija pregledala v prvem poročilu tri leta po datumu začetka uporabe revidirane uredbe. Namen teh določb je zaščititi pravice potnikov, hkrati pa upoštevati finančno breme letalskih prevoznikov.

Pravica do odškodnine v primeru **odpovedi** leta se razširi na primere, ko so potniki o odpovedi obveščeni manj kot 14 dni pred odhodom in se odločijo za povračilo stroškov ali spremembo poti na poznejši datum, kakor jim ustreza. V primeru odpovedi mora letalski prevoznik potnikom zagotoviti predhodno izpolnjene obrazce za zahtevek za odškodnino. To krepi pravice potnikov.

Pravice do povračila stroškov, spremembe poti in odškodnine se razširijo na primere **velikih zamud ob odhodu** in **zamujenih povezav**, kot je predlagala Komisija.

Vloga nacionalnih izvršilnih organov in izvensodnih organov: kot je predlagala Komisija, je vloga nacionalnih izvršilnih organov (splošno spremljanje) v primerjavi z organi (alternativnega reševanja sporov), ki obravnavajo posamezne pritožbe, pojasnjena.

Vendar je Svet odpravil možnost, da Komisija od nacionalnih izvršilnih organov zahteva, da raziščejo posebne domnevne prakse enega ali več letalskih prevoznikov in o svojih ugotovitvah poročajo Komisiji. Krepitev vloge nacionalnih izvršilnih organov je zato manj ambiciozna kot v predlogu Komisije. (Svet je storil enako s podobno določbo, predlagano za pravice potnikov za druge načine prevoza in za pravice potnikov, ki uporabljajo multimodalni prevoz, v svojih splošnih pristopih v zvezi s COM(2023) 752 in 753).

Pri **alternativnem reševanju sporov** (člen 16a) je izbira mehanizma prepuščena državam članicam. Komisija meni, da je treba preprečiti, da bi bil postopek nacionalnih izvršilnih organov brez procesnih jamstev. V zvezi s tem je stališče Sveta za potnike manj ugodno kot predlog Komisije.

Poleg tega je treba dodatno prilagoditi razmerje z Direktivo 2013/11/EU o alternativnem reševanju sporov (ARS), da se zagotovi, da nobena določba zadevne uredbe potrošnikom ne preprečuje, da svoje posamezne spore predložijo organom za alternativno reševanje sporov v skladu z Direktivo 2013/11/EU, niti ne omejuje obveznosti držav članic, da zagotovijo dostop do ARS v zračnem prevozu.

Poročanje nacionalnih izvršilnih organov: nacionalni izvršilni organi morajo o svojih dejavnostih poročati le vsakih pet let. To je manj ambiciozno kot letno poročanje v predlogu Komisije in ne omogoča bolj rednega spremljanja dejavnosti nacionalnih izvršilnih organov. (Za druge načine prevoza morajo nacionalni izvršilni organi poročati vsaki dve leti – za najnovejše informacije glej Uredbo (EU) 2021/782 o pravicah potnikov v železniškem prometu).

Odškodnina: jasnejša pravila o pritožbah in rokih za odškodnino za pritožbe potnikov zoper prevoznike in posrednike z jasnimi roki ter obveznostjo obveščanja potnikov o teh pravilih in vsebinskega odgovora potnikom. Potniki imajo na voljo do 6 mesecev, da pri letalskem prevozniku vložijo zahtevek za odškodnino ali pritožbo, letalski prevoznik pa mora plačati odškodnino ali predložiti utemeljen odgovor v 14 dneh. To je v skladu s cilji predloga Komisije.

Vendar je obveznost plačila odškodnine omejena na letalskega prevoznika, ki opravlja določen let, na katerem je prišlo do motnje, medtem ko lahko v skladu z veljavnimi pravili, kot jih razlaga Sodišče Evropske unije v zadevah C-502/18 *České aerolinie*, C-367/20 *KLM* in C-561/20 *United Airlines*, potniki zahtevajo odškodnino od katerega koli prevoznika, ki opravlja del potovanja. Te omejitve ni predlagala Komisija.

Izredne razmere: Svet je razširil neizčrpen seznam izrednih razmer, na podlagi katerih so letalski prevozniki lahko oproščeni plačila odškodnine, in dodal zahtevo, da morajo prevozniki odgovoriti v določenem roku z jasno in utemeljeno obrazložitvijo. Komisija bi morala seznam pregledati vsaka tri leta in po potrebi predlagati posodobitev.

Ta posodobitev se lahko sprejme le po rednem zakonodajnem postopku in ne s komitologijo, kot je določeno v predlogu Komisije. To ne omogoča hitre pojasnitve razlage seznama ali posodobitve seznama zaradi pravne varnosti. Izkušnje kažejo, da zakonodajni postopek za pravice letalskih potnikov običajno traja več kot tri leta. Posledično bi zakonodajalec uredbo stalno pregledoval, če bi bilo treba seznam posodabljeni vsaka tri leta.

Zamuda zaradi čakanja letala na vzletni stezi: po treh urah lahko potniki izbirajo med spremembo poti in povračilom stroškov vozovnice ter pravico do izkrcanja. Ta prag je krajši od petih ur, ki jih je predlagala Komisija.

Neizkoriščena vozovnica: namesto delne prepovedi, ki jo predlaga Komisija, obstaja popolna prepoved politik neizkoriščene vozovnice za povratne lete (brez priloženih pogojev). V skladu s predlogom Komisije bi lahko letalski prevozniki od potnikov zahtevali plačilo pristojbine za povratni let, če ne bi izkoristili svoje vozovnice za odhodni let. Komisija se ni odločila za popolno prepoved politik neizkoriščene vozovnice, ker bi taka prepoved zmanjšala ali oslabilo zmožnost letalskih prevoznikov, da ponujajo lete s prestopanjem po nižjih cenah kot direktne lete, in s tem škodila konkurenci. Kljub temu je ta določba za Komisijo sprejemljiva, saj krepi pravice potnikov.

Pravica do pomoči: izboljšane so bile pravice potnikov do oskrbe med čakanjem zaradi motnje na letu, Dodane pa so bile tudi podrobnosti za zagotavljanje osvežilnih napitkov, hrane in nastanitve. To je potnikom prijaznejše od predloga Komisije.

Izboljšane pravice potnikov s posebnimi potrebami: znatno so okrepljene pravice invalidov ali oseb z zmanjšano mobilnostjo, pa tudi nosečnic, otrok in oseb s posebnimi zdravstvenimi potrebami. Prepoved vkrcanja osebam s posebnimi potrebami je prepovedana. Uvede se možnost, da jih spremljajo priznani psi pomočniki, osebam, ki spremljajo te osebe ali otroka, pa je treba brezplačno ponuditi možnost, da sedijo na sosednjih sedežih, če razpoložljivost to dopušča. To je potnikom prijaznejše od predloga Komisije.

Pravica do obveščeniosti: izboljšano je obveščanje potnikov o njihovih pravicah, obveznostih letalskih prevoznikov in posrednikov v zvezi s predpogodbenimi informacijami in informacijami v primeru motenj. Te določbe so potnikom prijaznejše od predloga Komisije.

Popravek imen potnikov: napake pri črkovanju, ki jih potniki naredijo pri rezervaciji ali spremembi imen po rezervaciji, se lahko brezplačno popravijo do 48 ur pred odhodom, kot je določeno v predlogu Komisije, ta pravica pa je bila razširjena tudi na primere upravne spremembe teh imen.

Kadar je let del turističnega paketa v skladu z Direktivo (EU) 2015/2302, je pojasnjeno, da se lahko odškodnina na podlagi Uredbe (ES) št. 261/2004 odšteje od odškodnine, prejete od organizatorja turističnega paketa, da se prepreči, da bi potnik prejel prekomerno odškodnino. Ta dodatek je v skladu s cilji predloga Komisije.

Podaljšanje nekaterih rokov za plačila: povračilo stroškov – podaljšanje roka za povračilo stroškov za letalske prevoznike s (trenutno) 7 dni na 14 dni (v skladu z rokom za povračilo stroškov v skladu z direktivo o paketnem potovanju in Uredbo (EU) št. 181/2011 o pravicah potnikov v avtobusnem prometu; v skladu z uredbo o pravicah potnikov v železniškem prometu je rok 30 dni, v skladu z uredbo o pravicah ladijskih potnikov pa še vedno sedem dni); odškodnina v primeru zavrnitve vkrcanja – podaljšanje roka za povračilo stroškov s trenutno „tako“ na 7 dni. Komisija ni predlagala spremembe teh rokov, ki so za potnike manj ugodni od sedanjih.

Sprememba poti na druge prevoznike ali načine prevoza: pred spremembo poti morajo letalski prevozniki potnikom ponuditi različne možnosti, da lahko čim prej prispejo v namembni kraj. Take alternative so odvisne od soglasja potnika in vključujejo spremembo poti s presedlanjem na drugega letalskega prevoznika ali z drugimi načini prevoza. Navedene določbe so v skladu s cilji predloga Komisije.

Sprememba poti s strani potnikov samih, če jim letalski prevoznik v treh urah ne ponudi spremembe poti, pri čemer so stroški omejeni na štirikratno ceno prvotne rezervacije (če ta zgornja meja cene za potnike ni sprejemljiva, lahko še vedno vztrajajo, da jih preusmeri prevoznik). Ta nova določba krepi pravice potnikov v primeru motenj pri potovanju.

Boljše upoštevanje finančnih zmogljivosti letalskih prevoznikov – kot je pojasnjeno zgoraj v okviru „pragov za odškodnino“, se časovni prag za plačilo odškodnine zviša na 4 ure (za lete do 3 500 km in lete znotraj EU) in 6 ur (za lete nad 3 500 km). Poleg tega se rok za povračila stroškov podaljša s 7 koledarskih dni na 14 koledarskih dni in na 30 dni v primerih, ko se aktivirajo načrti ravnanja v nepredvidljivih razmerah, prvotno predlagani seznam izrednih razmer pa se razširi. V primeru izrednih razmer lahko letalski prevoznik omeji nastanitev, ki jo je treba zagotoviti, na tri noči, razen za osebe s posebnimi potrebami. To je v skladu s cilji predloga Komisije.

Zahteva, da morajo države članice Komisijo redno obveščati o nacionalni razlagi in uporabi zadevne uredbe, ter možnost, da Komisija odloči o vprašanjih, ki jih je treba obravnavati v teh poročilih, z izvedbenimi akti, sta bili črtani. V zvezi s tem je stališče Sveta za potnike manj ugodno kot predlog Komisije.

Razširitev področja uporabe zadevne uredbe: Svet je v člen 17(2)(a) dodal zahtevo, da Komisija v prvo poročilo (tri leta po datumu začetka uporabe uredbe) vključi oceno o nujnosti in izvedljivosti revizije področja uporabe uredbe, da bi dodatno okrepili varstvo potnikov in enake konkurenčne pogoje za prevoznike Unije in tretjih držav. To bi vključevalo morebitno razširitev področja uporabe na dohodne lete, ki jih opravljajo prevozniki iz tretjih držav.

Uredba (ES) št. 2027/97 (odgovornost letalskih prevoznikov):

Jasnejša pravila glede odgovornosti v zvezi z opremo za gibanje oseb z zmanjšano mobilnostjo: kar zadeva osebe z zmanjšano mobilnostjo, besedilo vključuje jasnejše in okrepljene določbe o odgovornosti v primeru uničenja ali poškodbe prijavljene opreme za gibanje, vključno s psi pomočniki, ter obveznosti letalskih prevoznikov glede takojšnjega zagotavljanja začasne/brezplačne zamenjave

opreme za gibanje in začasnih rešitev za nadomestitev psov pomočnikov. Te določbe so ambicioznejše od predloga Komisije.

Lažji dostop do obrazcev za pritožbe: letalski prevozniki morajo potnikom zagotoviti obrazce za pritožbe v dostopni obliki in jih dati na voljo tudi osebam, ki ne uporabljajo digitalnih orodij, kar je za potnike izboljšava v primerjavi s prvotnim predlogom Komisije. Vendar je Komisija predlagala dejanska okenca za potnike na letališču, Svet pa tega predloga ni obdržal. V zvezi s tem je stališče Sveta manj prijazno potnikom kot predlog Komisije.

Prtljaga: Svet določa dimenzije „osebne predmeta“, ki ga imajo potniki vedno pravico vzeti s sabo v kabino brez dodatnih stroškov: ali ga je mogoče spraviti pod sedež pred potnikom ali pa ne presega velikosti 40 x 30 x 15 cm. Poleg tega, kadar osebni predmet ali kos ročne prtljage ne more priti v kabino zaradi posebnih razlogov, kot so varnostni razlogi, razlogi glede zmogljivosti ali sprememba vrste zrakoplova, se ga lahko brez dodatnih stroškov prevaža v prtljažnem prostoru zrakoplova.

Predlog Komisije ni urejal dimenzij ročne prtljage. Svet se v svojem stališču v prvi obravnavi izrecno sklicuje na ročno prtljago in opredeljuje dimenzije „osebne predmeta“. Komisija ugotavlja, da gre za minimalno brezplačno velikost ročne prtljage in da imajo v praksi številni potniki že zdaj pravico do te ali večje velikosti ročne prtljage pri številnih letalskih prevoznikih.

Posebne zahteve po informacijah v zvezi z osebami z zmanjšano mobilnostjo, vključno z obveznostmi letalskega prevoznika, da osebam z zmanjšano mobilnostjo ponudi pravico, da brezplačno podajo posebno izjavo o interesu glede vrednosti njihove opreme za gibanje. To je v skladu s cilji predloga Komisije.

Informacije o prtljagi – obsežnejše informacije, ki jih morajo zagotoviti letalski prevozniki in posredniki v zvezi z največjo dovoljeno količino prtljage in dimenzijami, posebnimi pogoji za dragocene/lomljive predmete, kot so glasbila, in preglednostjo glede dodatnih stroškov. To je v skladu s cilji predloga Komisije.

Pravica do prevoza glasbil v kabini: potniki lahko v kabino zrakoplova prinesejo glasbilo v skladu z veljavnimi pravili o varovanju in varnosti ter tehničnimi specifikacijami in omejitvami zadevnega zrakoplova. To je v skladu s cilji predloga Komisije.

Predlog Komisije od **nacionalnih izvršilnih organov zahteva, da izvršujejo tudi določbe Uredbe (ES) št. 2027/97** o pravicah potnikov v zvezi z zamujeno, izgubljeno ali poškodovano prtljago, vključno s pritožbami v zvezi z opremo za gibanje invalidnih potnikov in/ali potnikov z zmanjšano mobilnostjo. Svet je to zahtevo črtal. V zvezi s tem je stališče Sveta za potnike manj ugodno kot predlog Komisije.

Možnost Komisije, da z delegiranimi akti redno prilagaja omejitve odgovornosti, navedene v Montrealski konvenciji, je bila nadomeščena z dinamičnim sklicevanjem na omejitve, določene v Montrealski konvenciji, kot jo je nazadnje posodobila Mednarodna organizacija civilnega letalstva (ICAO). Ta rešitev je manj primerna, kar zadeva pravno varnost. V zvezi s tem je stališče Sveta za potnike manj ugodno kot predlog Komisije.

4. ZAKLJUČEK

Komisija lahko na splošno podpre politični dogovor, ki se odraža v stališču Sveta v prvi obravnavi. Čeprav meni, da stališče Sveta, sprejeto s kvalificirano večino, ne izpolnjuje vseh bistvenih ciljev njenega predloga, Komisija meni, da je na splošno sprejemljiva podlaga za začetek pogajanj z Evropskim parlamentom.